

ПРЕВЕНТИВНИЙ ВПЛИВ ШКОЛИ НА НЕБЛАГОПОЛУЧНІ СІМ'Ї У КОНТЕКСТІ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ О.А. ЗАХАРЕНКА

Дитинство – один із найважливіших, і найнеповторніших періодів у становленні особистості і житті дитини. Саме в ці роки людина потребує найбільшої уваги та захисту. Від ставлення до дітей, розуміння їхніх проблем, інтересів та потреб залежить доля фактично кожної конкретної дитини.

В Україні особливої гостроти набуває проблема попередження і подолання негативних проявів у поведінці дітей і молоді через складні соціокультурні умови, неврівноваженість соціальних процесів, криміногенність суспільства.

Проблема росту кількості правопорушень серед молоді висуває нові виклики перед педагогічною системою України. У період втрати певних духовних цінностей народу, деякої анархії самоврядування державного управління саме на вчителя покладається відповідальність за майбутнє держави, за виховання справжніх людей.

Ім'я Олександра Антоновича Захаренка знає вся освітянська громада. О.А. Захаренко – це видатний педагог, Заслужений учитель України, народний учитель, директор Сахнівської школи Корсунь-Шевченківського району Черкаської області. О. А. Захаренко створив власну Авторську школу, яку досліджували не тільки педагоги-практики, а й науковці. Дослідження творчої спадщини видатного українського педагога розпочалося відносно недавно. Різні аспекти творчого спадку вченого-практика висвітлені у працях багатьох педагогів та вчених.

Основними напрямками впливу педагогічного колективу Сахнівської середньої школи на сім'ю у контексті недопущення правопорушень неповнолітніми були:

- Проведення занять із батьками у формі лекцій та бесід з директором, його заступниками, класними керівниками, досвідченими вчителями. Наприклад, у березні 1994 року заняття присвячувалося шляхам і умовам попередження правопорушень серед підлітків, оскільки спостерігався негативний приріст правопорушень неповнолітніми після розпаду СРСР.

- Розгляд питань, пов'язаних із раннім попередженням злочинів. Перш за все, брали до уваги усунення недоліків родинного виховання. Серед таких тем можна виділити такі: “Класики педагогічної науки про батьківський авторитет”; “Роль батьків у формуванні духовності дітей”; “Спосіб життя сім'ї і формування духовності у дітей”; “Трудове виховання у сім'ї як основа підготовки дитини до самостійного життя”; “Про педагогічний такт батьків”.

- Використання газети “Дівочі гори”, яка друкувалася накладом в 300 примірників. В одній із постійних рубрик “Знайомимо з сім'ями” публікувалися нариси про хорошу родину. Майже кожна з них змогла знайти себе хоча б в одному з номерів, а життя неблагополучних сімей практично не висвітлювалося. Коли люди читали позитивні характеристики, у них формувалися уявлення про сім'ю.

- Проведення шкільної радіолінійки. Складовою частиною будь-якої лінійки була ранкова бесіда керівника школи, що також була відома як “психологічна зарядка для душі”. Тривала вона 5-7 хвилин і мала форму промови повчального характеру, містила розповіді про трагічний чи комедійний випадок, повідомлення про події у селі, регіоні чи країні. Часто промова директора була присвячена превенції сімейних негараздів.

- Коли Олександр Антонович розповідав про якісь негативні явища, він рідко називав конкретні імена. Оскільки авторитет директора у селі був незаперечним, то промови, доходячи до адресата, часто змушували їхніх “героїв” замислитися про зміну способу життя.

- Телепередача, що виходила раз на місяць зі шкільного телецентру. У ролі ведучих були учні, вчителі і батьки. Програми не лише знайомили з життям школи, сільськими традиціями, спортивними змаганнями, але й розкривали проблеми виховання у сім'ї. Результатом появи у Сахнівці шкільних засобів масової інформації стало значне поглиблення зв'язків між школою

та родиною, що в результаті значно розширили можливості превентивного впливу школи на сім'ю.

• Випуск серії брошур під назвою “Загальнолюдські цінності”. Кожна брошура – це збірка розробок годин класного керівника з теми певної етичної категорії.

Таким чином, основною моральною якістю не лише вчителя, а й держслужбовця, представника громади у роботі з неблагополучними сім'ями є небайдужість. Перемогти зло можна лише добром у наших душах, і прагненням змінити, перш за все, себе і своє оточення на краще.

Список використаних джерел

1. Захаренко С.О. Проблеми родинного виховання у творчій спадщині О.А. Захаренка: дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.01 / Захаренко Сергій Олександрович. – Черкаси, 2008. – 212 с.
2. Захаренко О.А. Неопублікована стаття “Поверхи нетрадиційної педагогіки” / Приватний архів родини Захаренків. – п. 136.
3. Захаренко О.С. Педагогіка серця як основа превентивного виховання на прикладі Авторської О.А. Захаренка школи у с. Сахнівка / О.С. Захаренко // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Вип.142. – С. 34-36.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Вовкочин Л. Ю.

Сидоров О. Ю.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ТИПОЛОГІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО

С. Лупаренко, О. Попов, П. Потейко, Л. Суханова виокремлюють такі типи здоров'язбережувальних технологій [3, с. 62]:

• **здоров'язбережувальні** – технології, що сприяють створенню безпечних умов для перебування, навчання та роботи в школі та ті, що розв'язують завдання раціональної організації процесу виховання (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та санітарно-гігієнічних норм, з урахуванням того, щоб навчальне та фізичне навантаження відповідали реальним можливостям людини);

• **оздоровчі** – технології, спрямовані на розв'язання завдань зміцнення фізичного здоров'я здобувачів освіти, підвищення потенціалу (ресурсів) здоров'я шляхом застосування фізичних, гімнастичних, фізіотерапевтичних, музичних, загартувальних вправ, різних видів масажу, фітотерапії, ароматерапії;

• **технології навчання здоров'я** – санітарно-гігієнічне навчання, що має на меті формування життєвих навичок, зокрема запобігання травматизму та зловживання психоактивними речовинами, статеve виховання. Технологія навчання здоров'я – це прийоми, методи, способи, сукупність навчальних і виховних засобів, організаційно-методичний інструментарій освітнього процесу, результатом яких є формування здорового способу життя. Серед здоров'язбережувальних технологій, які застосовують у освітній сфері, Н. Смирнов виокремлює декілька груп, в яких застосовано різний підхід до збереження здоров'я:

1. *Медико-гігієнічні технології.* Вони спрямовані на дотримання належних гігієнічних умов навчання, виховання; контроль і допомогу в цьому, надання консультативної і невідкладної допомоги суб'єктам освітнього процесу; проведення заходів із санітарно-гігієнічної освіти здобувачів освіти і педагогічного колективу; моніторинг здоров'я студентської молоді, організацію заходів із профілактики захворювань; діяльність стоматологічного, ароматерапевтичного, фізіотерапевтичного та інших кабінетів із надання щоденної допомоги здобувачам освіти і педагогам.

2. *Екологічні здоров'язбережувальні технології.* Вони спрямовані на виховання у здобувачів освіти любові до природного середовища, прагнення піклуватися про нього, забезпечення природних, екологічно оптимальних умов для життя та діяльності особистості,